

A SEPA megvalósítását támogató szabályozási háttér

dr. Kotulyák Éva
jogtanácsos
2009. május 27.

2009. november 01.

A SEPA-szabályok és a PSD bevezetése

=

az elmúlt évtizedek legnagyobb
pénzforgalmi változása Magyarországon
(ahogyan az EU minden tagországában is)

HATÁSA

minden ÜGYFÉL számára
(vállalkozások, magánszemélyek)

és

(minden pénzforgalmi)
SZOLGÁLTATÓ számára

e g y a r á n t :

Kötelezettség és lehetőség

A változások tárgya: a pénzforgalom

A pénzforgalom lényege = szolgáltatás nyújtása/igénybe vétele

Jelenleg:

A hitelintézeti **(banki)** tevékenység egyik meghatározó része

- bankszámlavezetés,
- fizetési megbízások (átutalás, beszedés, stb.) teljesítése,
- a fizetéshez különböző eszközök (bankkártya) és csatornák (internet, call center, mobiltelefonos elérés, egyéb számítógépes elérés) biztosítása,
- kapcsolódó szolgáltatások (letétkezelés, széfszolgáltatás) nyújtása

A változások tárgya: a pénzforgalom

A pénzforgalom lényege = szolgáltatás nyújtása/igénybe vétele

A változással:

- új szolgáltatók lehetséges piacra lépésével,
- a jelenlegihez hasonló banki pénzforgalmi szolgáltatásokkal,
- új banki pénzforgalmi szolgáltatásokkal,
- új típusú szolgáltatók által nyújtott, új típusú pénzforgalmi szolgáltatásokkal.

A pénzforgalom jellemzői

1. Gazdasági érdekeken és feltételeken alapul
2. Belföldi és nemzetközi elemek összekapcsolódnak
3. Nagyon erősen technikafüggő
4. Nagy tömegű tranzakció végrehajtása,

**5. Formalizált és standardizált
eljárások és módszerek alkalmazása**

=

s z a b á l y o z o t t

A szabályozottság jellemzői

- Alapvetően **jogi** szabályozás

Oka:

A pénzforgalom minden résztvevője számára azonos és kötelező feltételeket kell biztosítani,

Jól megismerhető és bemutatható megjelenési formában,

Jól ellenőrizhetően,

A szabályok alkalmazást kikényszeríthetően.

- Elsődlegesen **belföldi jogi** szabályozás
- Egyre erőteljesebb **EU-jogi** szabályozás igényével és folyamatosan bővülő mértékű megvalósulásával

A (jogi) szabályozottság megjelenési formái

EU-JOGI SZABÁLYOZÁS

1. „ÖNSZABÁLYOZÁS” = EPC – SEPA
2. PSD = teljes harmonizációt célzó EU Irányelv, amellyel ellentétes belföldi szabályozás nem lehetséges
3. Módosított 2560/2001. rendelet, amelyet kötelező alkalmazni

*****

MAGYAR JOGI SZABÁLYOZÁS

- 4a) Jelenleg hatályos magyar jogszabályok:
pénzforgalmi kormányrendelet + MNB rendelet
- 4b) 2009. november 1-től hatályos magyar jogszabályok:
Pénzforgalmi törvény + MNB rendelet

„ÖNSZABÁLYOZÁS” EPC/SEPA-Rulebooks

Bankok által kialakított rend = banki önszabályozás:

„**SEPA-bankok**” által „egymással kötött” szerződésben meghatározott szabályok = jogi szabályozás (a teljesítés a jog eszközeivel kikényszeríthető),

a három leggyakoribb pénzforgalmi szolgáltatás („**SEPA-szolgáltatások**”) nyújtására, nagyon részletesen meghatározott feltételekkel: az átutalás és a közvetlen beszedés szabályai Rulebook-okban megjelenítve, a bankkártya-kibocsátás szabályai Card Framework-ben összegezve.

SAJÁTOS SÁGA: a bankok egymás közötti eljárását rendezik a Rulebook-ok.

A bankok ügyfeleire akkor és úgy vonatkoznak, ha és ahogyan arról a bank és ügyfele egymással szerződésben megállapodik.

EPC/SEPA szerepe a pénzforgalmi szabályozásban

- Az ügyfél választhat olyan bankot, amely nyújt SEPA-szolgáltatást.
- Bármely SEPA-bankot választja az ügyfél, pontosan ugyanazt a szolgáltatást, pontosan ugyanazon feltételekkel (azonos dokumentumok kitöltése, teljesítési határidő, stb.) kapja.
- Az ügyfél döntését az motiválhatja, hogy az egyes SEPA-bankok milyen kiegészítő szolgáltatásokat nyújtanak.

PSD

teljes harmonizációt célzó Irányelv

Pénzforgalmi szabályok gyűjteménye, korlátozott hatályú:

- minden EU-tagország és az EGT-országokban kötelezőek,
- EURO-ban és a tagállami pénznemekben megvalósuló fizetések esetén,
- minden pénzforgalmi szolgáltató (bankok, pénzügyi intézmények) számára,
- a PSD-ben felsorolt fizetési műveletek esetén.

Ezzel ellentétes belföldi szabályozás nem lehet 2009. nov. 1-től

2560/2001. rendelet és 2009-es módosítása

A rendelkezései „*betű szerint*” kötelezőek minden EU-tagállamban
Hatálya:

- EURO-ban (+ tagállami valutában?) megvalósuló
- határon átnyúló fizetések (átutalás + beszedés),
- 50.000 EURO értékhatárig

Jelentősége:

- ✓ Kibocsátása fordulópontra volt az európai (EU)-szintű pénzügyi integrációt célzó szabályozásban,
- ✓ Szándékoltan „sokkolta” az EU bankszektort az önszabályozás (= SEPA) megvalósítása érdekében,
- ✓ 2009. évi módosítása bővítheti a SEPA DD-t igénybe vevő ügyfelek körét.

Jelenleg hatályos magyar jogszabályok:

227/2006. (XI.20.) Korm. r.

21/2006. (XI.24.) MNB rendelet

+

Hpt. (hitelintézeti törvény – 1996. évi CXII.)

Vht. (bírószági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény)

Atv. (adatvédelemről szóló 1992. évi LXIII. törvény)

Ptk. (Polgári Törvénykönyv – 1959. évi IV. törvény)

Pmtv. (a pénzmosás megelőzéséről – 2007. évi CXXXVI. tv.)

Ftv. (fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény)

„stb.”

A pénzforgalom szabályozása jelenleg:

- **teljes körű**
- részletes
- a gyakorlatban alapvetően bevált

2009. november 1-től hatályos szabályozás jelenlegi ismereteink szerint

- o Pénzforgalmi törvény – PSD implementálása a pénzforgalom átfogó szabályozásának igényével
- o MNB rendelet – a fizetési módok részletes szabályai
- +
- o Hpt. kiegészítése a pénzforgalmi intézményekre vonatkozó szabályokkal, módosuló pénzforgalmi ügynök-szabályok és kiszervezési szabályok
- o Vht. kiegészítése
- o Atv., Ptk., Pmtv. Ftv., stb. módosítása

2009. november 1-től hatályos szabályozás főbb jellemzői jelenlegi ismereteink szerint

- pénzforgalmi intézmények piacra lépésének biztosítása
- pénzforgalmi szolgáltatások részletes meghatározása
- fizetési műveletek értelmezése
- fizetési számla (fogalmának) bevezetése
- keretszerződésen alapuló fizetési megbízás bevezetése
- egyszeri fizetési megbízás bevezetése
- a kötelező tájékoztatás szabályainak megváltoztatása
- a pénzforgalmi szolgáltatás lebonyolítására vonatkozó (speciális) szabályok

Új pénzforgalmi szolgáltatók

Pénzforgalmi intézmény, ha pénzforgalmi szolgáltatást nyújt

(tőke megfelelés, engedélyezés, felügyelet, stb.)

Mobilszolgáltatók számára is kötelező

A Pénzforgalmi törvény tervezete

Pénzforgalmi szolgáltatás: A Hpt.-ben meghatározott pénzforg. szolg.:

- Fizetési számlára történő **készpénzbefizetést** lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,
- Fizetési számláról történő **készpénzkifizetést** lehetővé tevő szolgáltatás
- **Fizetési műveletek** teljesítése fizetési számlák között
- **Fizetési műveletek** teljesítés fizetési számlák között, ha a pénzforgalmi szolgáltató ügyfelének hitelkeretéből történik,
- **Készpénzhelyettesítő fizetési eszköz kibocsátása** (kivéve csekk és elektronikus pénz)
- **Készpénzátutalás**

A Pénzforgalmi törvény tervezete

- A legbonyolultabb:
olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz,
digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz
segítségével adja meg a fizetési megbízást
és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy
információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik,
aki kizárólag közvetítőként jár el a pénzforgalmi szolgáltató ügyfele és
az áru szállítója vagy a szolgáltatás nyújtója között.

Fizetési műveletek fogalma, értelmezése

- Fizetési megbízás/hatósági átutalás/átutalási végzés
- valamely fizetési mód szerinti „lebonyolításra” = teljesítésre
- függetlenül a fizető fél és a kedvezményezett közötti jogviszonytól

A Pénzforgalmi törvény tervezete

- **Fizetési művelet:**

a fizető fél,

a kedvezményezett,

a hatósági átutalási megbízás adására jogosult,

az átutalási végzést kibocsátó

által **kezdeményezett** megbízás - valamely **fizetési mód** szerinti -
lebonyolítása

A Pénzforgalmi törvény tervezete

- **Fizető fél:** az a jogalany,
  - aki a fizetési számla **tulajdonosaként** fizetési megbízást hagy jóvá,
  - aki fizetési számla hiányában fizetési megbízást ad,
  - akinek a fizetési számláját hatósági átutalási megbízás vagy átutalási végzés alapján megterhelik.
- **Fizetési számla:** fizetési művelet teljesítésére szolgáló, a pénzforgalmi szolgáltató egy vagy több ügyfele nevére megnyitott számla, ideértve a bankszámlát is.
- **Pénzforgalmi számla:** az a fizetési számla, amelyet a számlatulajdonos rendszeres gazdasági tevékenysége körében pénzforgalma lebonyolítása céljából törvényben megállapított kötelezettség alapján nyit, illetve nyitott.

A Pénzforgalmi törvény tervezete

- **Fizetési megbízás:** a fizető félnek vagy a kedvezményezettnek a saját pénzforgalmi szolgáltatója részére fizetési művelet teljesítésére adott megbízása, valamint a hatósági átutalási megbízás és az átutalási végzés.
- **Átutalás:** A fizető fél megbízása alapján végzett olyan pénzforgalmi szolgáltatás, amelynek során a fizető fél fizetési számláját a kedvezményezett javára megterhelik, valamint a hatósági átutalás és az átutalási végzés alapján történő átutalás.
- **Beszedés:** a **kedvezményezett** rendelkezése alapján végzett olyan pénzforgalmi szolgáltatás, amelynek során a fizető fél fizetési számlájának a megterhelése a kedvezményezett javára, a fizető fél hozzájárulása alapján.

A Pénzforgalmi törvény tervezete

- **Keretszerződés:** a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan megállapodás, amely a fizetési számla megnyitása mellett egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a megállapodás alapján a jövőben megkötendő, keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit.

A Pénzforgalmi törvény tervezete

Egyszeri fizetési megbízás

Szerződés

Kevésbé részletes szabályok, mint a keretszerződés esetében

Fizetési szolgáltatás lebonyolítása (speciális szabályok)

- Megbízás
- Megbízás átvétele
- Jóváhagyás
- Helyesbítés, felelősség, kárviselés
- Készpénzhelyettesítő fizetési eszközök szabályai
- Sorbaállítás, sorba helyezés
- Fizetési módok
- Fizetési titok
- Hatósági átutalási megbízás, átutalási végzés
- Ügynökök

A Pénzforgalmi törvény tervezete

Fizetési módok:

- fizetési számlák közötti fizetés
- fizetési számlához kötődő készpénzfizetés
- fizetési számla nélküli fizetés.

A fizetési módok részletes szabályait az MNB elnöke rendeletben szabályozza.

Fizetési mód kötelező alkalmazását csak törvény vagy kormányrendelet írhatja elő.

- **Sorbaállítás:** A pénzforgalmi szolgáltató által vezetett fizetési számlára érkező fizetési megbízás fedezethiány miatt történő nem teljesítése (függőben tartása) és várakozási sorba helyezése, a jövőbeni teljesítés céljából,

ide nem értve azt az esetet, amikor a fizető fél az ütemezett fizetések céljából, a beérkezett fizetési műveletek tervszerű teljesítés érdekében sorba helyezésről állapodik meg a pénzforgalmi szolgáltatóval.

A Pénzforgalmi törvény tervezete

- Hatósági átutalási megbízás, átutalási végzés

Bírósági végrehajtási eljárásban

Közigazgatási végrehajtási eljárásban

Adóvégrehajtási eljárásban

A szabályozás változásának következményei (megoldandó feladatok)

A **bankok** számára:

- Pénzforgalmi szolgáltatásuk kötelező á t a l a k í t á s a tartalmában és formájában egyaránt
- IT-rendszerük kötelező átalakítása
- Ügyfél-kapcsolati rendszerük átalakítása
(üzletszabályzatok, általános szerződési feltételek, egyedi ügyfélszerződések, kondíciós listák, hirdetmények, stb. módosítása, meglévő és új ügyfelek vonatkozásában is;
call center szolgáltatásuk, ügyfélszolgálatuk módosítása;
internetes és mobil csatornáik használata szabályainak módosítása;)
- Megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítása az átalakítás körében.

Döntési csomópontok – a bankok vonatkozásában az ügyfelek számára SEPA-relevanciával

- Milyen szabályrendszert kíván alkalmazni?

Csatlakozik-e a SEPA fizetési módokhoz

Mely SEPA fizetési módokhoz csatlakozik?

Hogyan csatlakozik – „önállóan” vagy más bankok keresztül?

- Mikor csatlakozik?
- Hogyan kapcsolja össze a SEPA fizetési módok szerinti szolgáltatásait a más módú pénzforgalmi szolgáltatásaival?

Megfontolások – a bankok vonatkozásában

- A SEPA-csatlakozás feltételei – szerződéses kritériumok teljesítése
- A Rulebook-ok teljes körű elfogadása és a bennük foglaltak teljes körű alkalmazása - kockázatvállalás és annak kezelése,
  - kivételes banki műveletek teljesítése
(letiltás, visszautasítás, visszinkasszó, visszafizetés, visszafizettetés, visszavonás, visszahívás, visszautalás)
- Kiegészítő szolgáltatások köre, tartalma,
- SEPA-szolgáltatás(ok) kapcsolódása a bank egyéb pénzforgalmi szolgáltatásaihoz

A szabályozás változásainak következményei (megoldandó feladatok)

A pénzforgalmi intézmények számára:

A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtása
k ö t e l e z ő feltételeinek
kialakítása és betartása

- Szolgáltatásuk körének meghatározása
- Személyi és tárgyi feltételek biztosítása
- Ügyfél-kapcsolati rendszer kialakítása és működtetése

A szabályozás változásának következményei (megoldandó feladatok)

Az ügyfelek

(pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevők) számára:
(általános jelleggel)

- ✓ Tájékozódás
- ✓ A szolgáltatóktól ajánlatok kérése
- ✓ Az ajánlatok összehasonlítása
- ✓ Megalapozott döntés arról:
  - mely pénzforgalmi szolgáltatótól
  - milyen pénzforgalmi szolgáltatást
  - vesz igénybe
- ✓ Az igénybe vett pénzforgalmi szolgáltatás teljesítésének folyamatos, naprakész figyelemmel kísérése
- ✓ Rugalmas alkalmazkodás

A szabályozás változásának következményei (megoldandó feladatok)

Az ügyfelek

(a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevők) számára
(*kiemelt figyelemmel*)

- ✓ A pénzforgalmi szolgáltatás **alapelveinek** és **új** szabályainak megismerése
  - ✓ A **kötelező változások** nagyon pontos megismerése
  - ✓ A **kötelező változások** *h a t á s á n a k* teljes körű felmérése (pl. a cég IT-rendszerében, a könyvelésben, az adatszolgáltatásban, a pénzforgalmi szolgáltatóval való kapcsolattartásban, stb.)
  - ✓ A **kötelező változások** *á t v e z e t é s e / b e i l l e s z t é s e* a működésbe
  - ✓ A **nem változó** feltételek tudatosítása
  - ✓ Az **új lehetőségek** teljes körű felmérése, a kedvezőek kiválasztása
  - ✓ Szerződésmódosítások, új szerződések megkötése
- ✓ **és**
- ✓ FOLYAMATOS ODAFIGYELÉS

Az új típusú szabályozottság remélt hatása

Egyértelmű, korrekt, szabályozott pénzforgalmi
környezetben

hatékony verseny

KÖSZÖNÖM, HOGY MEGHALLGATTAK !

Elérhetőségem:

kotulyak.eva@mkb.hu